

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
2019 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Радіожурналістика

для студентів

спеціальності	061 «Журналістика»
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	«Журналістика»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 16/19
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

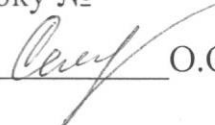
« ___ » _____ 20 19 р.

Київ – 2019

Розробники: Журавська О.В., старший викладач кафедри журналістики та нових медіа

Викладачі: Журавська О.В., старший викладач кафедри журналістики і нових медіа, Южда Г.Г., доцент кафедри журналістики та нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) журналістики та нових медіа

Протокол від «___» _____ 20 року №
Завідувач кафедри (голова циклової комісії) О.О. Семенець

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) _____
_____. ____ 20 ____ р.

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми
(керівник проектної групи) (М.С. Васьків)

Робочу програму перевірено

_____. ____ 20 ____ р.
Заступник директора Інституту журналістики (О.А. Росінська)

Пролонговано:

на 20 ___/20___ н.р. _____ (_____), “___” ____ 20___ р., протокол №_____
на 20 ___/20___ н.р. _____ (_____), “___” ____ 20___ р., протокол №_____
на 20 ___/20___ н.р. _____ (_____), “___” ____ 20___ р., протокол №_____
на 20 ___/20___ н.р. _____ (_____), “___” ____ 20___ р., протокол №_____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Радіожурналістика		
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Курс	2	2
Семестр	4	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	6	6
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин, в тому числі	180	180
аудиторні	70	24
модульний контроль	12	-
семестровий контроль	30	30
самостійна робота	68	126
форма семестрового контролю	іспит	іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу «Радіожурналістика» є ознайомлення студентів із специфікою радіожурналістики; історією виникнення і розвитком радіомовлення; освоїти особливості програмування радіо; вивчити жанри радіомовлення; познайомити з творчим процесом створення передач, з системою управління радіокомпанією; визначити проблеми сучасної радіожурналістики.

Завдання курсу – студенти мають оволодіти правилами озвучення текстів для радіоефіру, навичками мовної і психологічної підготовки до ефіру; навчитися створювати передачі власної концепції і розробки; дізнатися про специфіку роботи в різних жанрах радіомовлення. Студенти мають ознайомитися з технічним обладнанням на базі Центру ефірного й цифрового радіомовлення, освоїти комп'ютерний монтаж, зведення запису, звукову реалізацію передачі в записі й у прямому ефірі. Передбачається вивчення основних питань радіомовлення: його функції, структура, організація, специфіка, різновиди жанрів, форми мовлення, методи і прийоми підготовки передач. Формами поточного контролю є домашні завдання для самостійної роботи, які розглядаються, прослуховуються й обговорюються в групі.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення курсу *«Радіожурналістика»* студент знатиме:

- історію розвитку і становлення радіомовлення в Україні;
- жанри і форми радіомовлення, продуктивні моделі створення радіоматеріалів різних жанрів;
- основи техніки запису і монтування різних передач, особливості озвучення радіоматеріалів;
- специфіку використання виражальних засобів на радіо, прийоми привернення уваги радіослухачів.

Умітиме:

- складати сценарний план передачі, розробляти концепцію програм;
- правильно озвучувати матеріал для радіопередачі, працювати у прямому ефірі, змістовно проводити інтерв'ю, з урахуванням всіх критерій і правил створювати матеріали різних жанрів для випуску в ефір радіопередач;
- працювати з технікою (диктофон, мікрофон, навушники).

Компетентності, яких набувають студенти, згідно із освітньо-професійною програмою (**ФК2** - Здатність знаходитись у контексті подій, **ФК3** - Здатність до планування медіапроцесу, **ФК4** - Здатність оперативно збирати інформацію, **ФК5** - Здатність до виокремлення новини (факту), **ФК6** - Здатність подавати інформацію у відповідній журналістській формі, **ФК8**- Здатність працювати у команді).

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Загальна характеристика радіомовлення в Україні							
Тема 1. Вступ. Предмет, мета й завдання навчальної дисципліни. Організація лабораторних занять	2	2					
Тема 2. Сучасний радіопростір в Україні. Формати радіомовлення	2	2					
Тема 3. Історія українського і зарубіжного радіо	7				2		5
Тема 4. Аналіз роботи сучасних українських радіостанцій, сітки віщання радіостанцій розмовних форматів	7				2		5
Модульний контроль	2						
Разом	20	4			4		10
Змістовий модуль II. Специфіка мовлення в сучасному радіопросторі							
Тема 5. Виразальні засоби радіомовлення. Норми мовлення та типові приклади їх порушення	2	2					
Тема 6. Правила роботи ведучого лінійного ефіру. Розвиток мовленнєвого апарату. Гімнастика-розминка	6				2		4
Тема 7. Аналіз текстів на відповідність нормам радіомовлення та нормам сучасної українсько літературної мови	6				2		4
Тема 8. Робота над текстом й технічним оформленням радіонарису	6				2		4
Модульний контроль	2						
Разом	22	2			6		12

Змістовий модуль III. Виклад новин на радіо							
Тема 9. Жанри радіожурналістики. Поняття про інформаційні жанри: радіоповідомлення, радіорепортаж, радіоінтерв'ю, радіоогляд	2	2					
Тема 10. Методи збору, відбору й обробки інформації. Основні технологічні принципи викладу новин. Дотримання журналістських стандартів	4				2		2
Тема 11. Аналіз структури блоку новин й інформаційних повідомлень радіостанцій різних форматів	4				2		2
Тема 12. Збір й обробка інформації для новинного радіоповідомлення	4				2		2
Тема 13. Робота над текстом інформаційного повідомлення	10				4		6
Модульний контроль	2						
Разом	26	2			10		12
Модуль IV. Інформаційні радіожанри							
Тема 14. Різновиди радіорепортажів у сучасному інформаційному просторі. Технологія підготовки радіорепортажу	2	2					
Тема 15. Інформаційний радіоогляд	4				2		2
Тема 16. Аналітична робота зі зразками сучасних радіорепортажів	4				2		2
Тема 17. Тренувальний кейс: транслюємо радіорепортаж	8				4		4
Тема 18. Тренувальний кейс: інтерв'ю, вокс-популі	4				2		2
Тема 19. Збір й обробка інформації для інформаційного радіоогляду	4				2		2
Модульний контроль	2						
Разом	28	2			12		12
Модуль V. Аналітичні жанри радіожурналістики							
Тема 20. Загальна характеристика аналітичних радіожанрів	2	2					
Тема 21. Вимоги до підготовки радіоогляду преси, радіокоментаря	4				2		2

Тема 22. Аналітична робота зі зразками радіооглядів преси, інтернет-видань, радіокоментарів	4				2		2
Тема 23. Робота над радіооглядом преси, інтернет-видання	8				4		4
Тема 24. Робота над радіокоментарем	8				4		4
Модульний контроль	2						
Разом	28	2			12		12
Модуль VI. Розважальні програми на радіо. Авторська радіопередача (робота над проектом)							
Тема 25. Інфотейнмент. Види розважальних програм в сучасному українському радіопросторі. Ранкове радіошоу	2	2					
Тема 26. Аналітична робота із зразками розважальних програм. Робота в парі й у групі ведучих. Сторітелінг	4				2		2
Тема 27. Інформаційний кейс авторської радіопрограми. Методи вивчення радіоаудиторії. Організація роботи групи. Оформлення сценарної заявки	4				2		2
Тема 28. Підготовка тексту й оформлення монтажного плану АР	6				4		2
Тема 29. Начитка тексту авторської програми в аудиторії й студії. Робота над оформленням АР: музичний супровід, монтаж	8				4		4
Модульний контроль	2						
Разом	26	2			12		10
Семестровий контроль	30						
Разом за навчальним планом	180	14			56		68

4.2. Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Загальна характеристика радіомовлення в Україні							
Тема 1. Вступ. Предмет, мета й завдання навчальної дисципліни. Організація лабораторних занять	2	2					
Тема 2. Сучасний радіопростір в Україні. Формати радіомовлення							
Тема 3. Історія українського і зарубіжного радіо							
Тема 4. Аналіз роботи сучасних українських радіостанцій, сітки віщання радіостанцій розмовних форматів	12				2		10
Разом	14	2			2		10
Змістовий модуль II. Специфіка мовлення в сучасному радіопросторі							
Тема 5. Виразальні засоби радіомовлення. Норми мовлення та типові приклади їх порушення							
Тема 6. Правила роботи ведучого лінійного ефіру. Розвиток мовленнєвого апарату. Гімнастика-розминка	12				2		10
Тема 7. Аналіз текстів на відповідність нормам радіомовлення та нормам сучасної українсько літературної мови	10						10
Тема 8. Робота над текстом й технічним оформленням радіонарису	12				2		10
Разом	34				4		30
Змістовий модуль III. Виклад новин на радіо							

Тема 9. Жанри радіожурналістики. Поняття про інформаційні жанри: радіоповідомлення, радіорепортаж, радіоінтерв'ю, радіоогляд	2	2					
Тема 10. Методи збору, відбору й обробки інформації. Основні технологічні принципи викладу новин. Дотримання журналістських стандартів	2				2		
Тема 11. Аналіз структури блоку новин й інформаційних повідомлень радіостанцій різних форматів	12						12
Тема 12. Збір й обробка інформації для новинного радіоповідомлення	2				2		
Тема 13. Робота над текстом інформаційного повідомлення	10						10
Разом	28	2			4		22
Модуль IV. Інформаційні радіожанри							
Тема 14. Різновиди радіорепортажів у сучасному інформаційному просторі. Технологія підготовки радіорепортажу							
Тема 15. Інформаційний радіоогляд							
Тема 16. Аналітична робота зі зразками сучасних радіорепортажів	10						10
Тема 17. Тренувальний кейс: транслюємо радіорепортаж	10						10
Тема 18. Тренувальний кейс: інтерв'ю, вокс-популі	2				2		
Тема 19. Збір й обробка інформації для інформаційного радіоогляду							
Разом	22				2		20
Модуль V. Аналітичні жанри радіожурналістики							
Тема 20. Загальна характеристика аналітичних радіожанрів							
Тема 21. Вимоги до підготовки радіоогляду преси, радіокоментаря							
Тема 22. Аналітична робота зі зразками радіооглядів преси, інтернет-видань, радіокоментарів	12				2		10

Тема 23. Робота над радіооглядом преси, інтернет-видання, радіокоментаря	14				2		12
Тема 24. Робота над радіокоментарем							
Разом	26				4		22
Модуль VI. Розважальні програми на радіо. Авторська радіопередача (робота над проектом)							
Тема 25. Інфотейнмент. Види розважальних програм в сучасному українському радіопросторі. Ранкове радіошоу	2				2		
Тема 26. Аналітична робота із зразками розважальних програм. Робота в парі й у групі ведучих. Сторітелінг							
Тема 27. Інформаційний кейс авторської радіопрограми. Методи вивчення радіоаудиторії. Організація роботи групи. Оформлення сценарної заявки	10						10
Тема 28. Підготовка тексту й оформлення монтажного плану АР	2				2		
Тема 29. Начитка тексту авторської програми в аудиторії й студії. Робота над оформленням АР: музичний супровід, монтаж	12						12
Разом	26				4		22
Семестровий контроль	30						
Разом за навчальним планом	180	4			20		126

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль I

Загальна характеристика радіомовлення в Україні

Лекція 1. *Вступ. Предмет, мета й завдання навчальної дисципліни. Організація лабораторних занять. (2 год.)*

Предмет, мета й завдання навчальної дисципліни. Організація лабораторних занять. Оформлення сценарного замовлення, монтажного плану. Правила поведінки в навчальній студії.

Література: 2, 5–7, 11, 13, 15, 19, 23, 26, 28, 29.

Лабораторна №1. *Історія українського і зарубіжного радіо (2 год.)*

Лекція 2. *Сучасний радіопростір в Україні. Формати радіомовлення (2 год.)*

Класифікація радіостанцій за формою власності. Формування суспільного радіомовлення в Україні. Типи радіостанцій за: способом поширення радіосигналу та діапазоном мовлення; типом мовлення; способом трансляції програмного продукту; територіальним мовленням.

Розмовні формати. Контент радіостанцій розмовного формату (інформаційні, інформаційно-аналітичні, інформаційно-публіцистичні, культурно-просвітницькі, пізнавально-розважальні, дитячі, спортивні програми; програми ігрового типу).

Музичні формати радіомовлення.

Література: 2, 7, 9–13, 22, 28, 31.

Лабораторна №2. *Аналіз роботи сучасних українських радіостанцій, сітки віщання радіостанцій розмовних форматів (2 год.)*

Змістовий модуль II.

Специфіка мовлення в сучасному радіопросторі

Лекція 3. *Виразальні засоби радіомовлення. (2 год.)*

Особливості радіомовлення. Характеристика виразальних засобів на радіо та особливості їх використання: природні засоби; технічні засоби. Типи слухання радіо.

Література: 2, 12, 13, 31.

Лабораторна №3. *Правила роботи ведучого лінійного ефіру. Розвиток мовленнєвого апарату. Гімнастика-розминка (2 год.)*

Лабораторна №4. *Аналіз текстів на відповідність нормам радіомовлення та нормам сучасної українсько літературної мови (2 год.)*

Лабораторна №5. *Робота над текстом й технічним оформленням радіонарису (2 год.)*

Змістовий модуль III

Виклад новин на радіо

Лекція 8. *Жанри радіожурналістики. Поняття про інформаційні жанри: радіоповідомлення, радіорепортаж, радіоінтерв'ю, радіоогляд (2 год.)*

Становлення і розвиток системи жанрів радіожурналістики. Жанрова класифікація на радіо: інформаційно-подієві, аналітичні, документально-художні жанри. Їх зв'язок і взаємодія в радіопрограмі. Занепад деяких жанрів в сучасній радіожурналістиці.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лабораторна №6. Методи збору, відбору й обробки інформації. Основні технологічні принципи викладу новин. Дотримання журналістських стандартів (2 год.)

Лабораторна №7. Аналіз структури блоку новин й інформаційних повідомлень радіостанцій різних форматів (2 год.)

Лабораторна №8. Збір й обробка інформації для новинного радіоповідомлення (2 год.)

Лабораторна №9-10. Робота над текстом інформаційного повідомлення (4 год.)

Модуль IV

Інформаційні радіожанри

Лекція 12. *Різновиди радіорепортажів у сучасному інформаційному просторі. (2 год)*

Основні жанрові особливості радіорепортажу: подієвість, оперативність, динамічність, активна роль автора, емоційність. Різновиди репортажу. Прийоми роботи радіорепортера з мікрофоном.

Література: 10–13, 17, 18.

Лабораторна №11. Інформаційний радіоогляд (2 год.)

Лабораторна №12. Аналітична робота зі зразками сучасних радіорепортажів (2 год.)

Лабораторна №13-14. Тренувальний кейс: транслюємо радіорепортаж (4 год.)

Лабораторна №15. Тренувальний кейс: інтерв'ю, вокс-популі (2 год.)

Лабораторна №16. Збір й обробка інформації для інформаційного радіоогляду (2 год.)

Модуль V

Аналітичні жанри радіожурналістики

Лекція 15. *Загальна характеристика аналітичних радіожанрів. (2 год.)*

Коментар. Місце і значення коментаря в радіопрограмі. Коментар, як розвиток інформаційного повідомлення. Коментар, як аналітичний жанр. Види коментаря. *Бесіда.* Специфіка радіобесіди, як одного з провідних жанрів радіопубліцистики. Основні вимоги до бесіди: розмовність, чіткість, діалогічність. Види бесід. Специфіка створення і проблематика *огляду, розслідування, рецензії, виступу на радіо.*

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лабораторна №17. Вимоги до підготовки радіоогляду преси, радіокоментаря (2 год.)

Лабораторна №18. Аналітична робота зі зразками радіооглядів преси, інтернет-видань, радіокоментарів (2 год.)

Лабораторна №19-20. Робота над радіооглядом преси, інтернет-видання, радіокоментаря (4 год.)

Лабораторна №21-22. Робота над радіокоментарем (4 год.)

Модуль VI

Розважальні програми на радіо

Лекція 18. *Інфотейнмент як спосіб подачі інформаційного матеріалу на радіо. (2 год.)*

Інфотейнмент в досвіді світового медіаринку. Форми ескейпізму. Використання гри в радіомовленні. Використання інфотейнменту в радіоновинах. Інфотейнмент і радіореклама

Характеристика ігрових і авторських програм. Ігрові форми в молодіжному радіомовленні. Дитячі радіопрограми. Функції ді-джея в ефірі. Структура і функції авторських радіопрограм.

Розробка концепції авторської радіопередачі. Підготовка сценарного замовлення. Пілотний випуск.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лабораторна №23. Аналітична робота із зразками розважальних програм. Робота в парі й у групі ведучих. Сторітелінг (2 год.)

Лабораторна №24. Інформаційний кейс авторської радіоформи. Методи вивчення радіоаудиторії. Організація роботи групи. Оформлення сценарної заявки (2 год.)

Лабораторна №25-26. Підготовка тексту й оформлення монтажного плану АР (4 год.)

Лабораторна №27-28. Начитка тексту авторської програми в аудиторії й студії. Робота над оформленням АР: музичний супровід, монтаж (4 год.)

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кіл-ть балів за одиницю	М 1		М2		М3		М4		М5		М6	
		кількість одиниць	Макс. кіл-ть балів	Кількість одиниць	Макс. кіл-ть балів балів	Кількість одиниць	Макс. кіл-ть балів	Кількість одиниць	Макс. кіл-ть балів	Кількість одиниць	Макс. кіл-ть балів	Кількість одиниць	Макс. кіл-ть балів
Відвідування лекцій	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування лабораторних занять	1	2	2	3	3	5	5	6	6	6	6	6	6
Робота на лабораторному занятті	10	2	20	3	30	5	50	6	60	6	60	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	15	3	15	5	25	6	30	6	30	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом:			64		74		106		122		122		122
Макс. кіль-ть балів	610												
Розрахунок коефіцієнта	$610:60=10,2$												

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль I.

Робота радіожурналіста в умовах лінійного ефіру

Тема 3. Історія українського і зарубіжного радіо (5 год.).

Опрацювання літератури, підготовка до лабораторного заняття, робота в соцмережі Фейсбук

Тема 4. Аналіз сітки віщання радіостанцій розмовних форматів. Робота над сіткою віщання студентської радіостанції. The Broadcast Clock Creator (5 год.). Завантаження й налаштування роботи програми The Broadcast Clock Creator. Розробка програмного колеса для добового ефіру для Студентського радіо, підготовка до МК №1

Змістовий модуль II

Підготовка й проведення радіопрограм

Тема 6. Правила роботи ведучого лінійного ефіру. Розвиток мовленнєвого апарату. Гімнастика-розминка (4 год.). Вивчення вправ комплексної розминки, скоромовок. Випрацювання навичок правильного дихання й мовлення.

Тема 7. Аналіз текстів на відповідність нормам радіомовлення та нормам сучасної української літературної мови (4 год.). Опрацювання літератури, підготовка матеріалів лабораторного

Тема 8. Робота над текстом й технічним оформленням радіонарису (4 год.). Опрацювання літератури, робота на сценарієм, верстка матеріалу, озвучення матеріалу в радіостудії, робота в соцмережі Фейсбук, підготовка до МК №2

Змістовий модуль III

Виклад новин на радіо

Тема 10. Методи збору, відбору й обробки інформації. Основні технологічні принципи викладу новин. Дотримання журналістських стандартів у випусках новин на радіо (2 год.). Опрацювання літератури, моніторинг інформаційного простору

Тема 11. Аналіз структури блоку новин й інформаційних повідомлень радіостанцій різних форматів (2 год.). Опрацювання літератури, моніторинг інформаційного простору

Тема 12. Збір й обробка інформації для новинного радіоповідомлення (2 год.). Опрацювання літератури, озвучення матеріалу в радіостудії, монтаж

Тема 13. Робота над текстом інформаційного повідомлення (6 год.). Опрацювання літератури, озвучення матеріалу в радіостудії, монтаж

Змістовий модуль IV

Інформаційні радіожанри

Тема 15. Інформаційний радіоогляд (2 год.). Опрацювання літератури

Тема 16. Аналітична робота зі зразками сучасних радіорепортажів (2 год.). Опрацювання літератури, моніторинг й аналіз радіорепортажів
Тема 17. Тренувальний кейс: транслюємо радіорепортаж (4 год.). Озвучення матеріалу в радіостудії, верстка й монтаж
Тема 18. Тренувальний кейс: інтерв'ю, вокс-популі (2 год.). Озвучення матеріалу в радіостудії, верстка й монтаж
Тема 19. Збір й обробка інформації для інформаційного радіоогляду (2 год.). Опрацювання літератури, озвучення матеріалу в радіостудії, верстка, модульна контрольна робота

Модуль V

Аналітичні жанри радіожурналістики

Тема 21. Вимоги до підготовки радіоогляду преси, радіокоментаря (2 год.). Опрацювання літератури, робота на сценарієм.
Тема 22. Аналітична робота зі зразками радіооглядів преси, інтернет-видань, радіокоментарів (2 год.). Опрацювання літератури, робота на сценарієм.
Тема 23. Робота над радіооглядом преси, інтернет-видання (4 год.). Опрацювання літератури, робота на сценарієм, верстка матеріалу, озвучення матеріалу в радіостудії
Тема 24. Робота над радіокоментарем (4 год.). Озвучення матеріалу в радіостудії, монтаж

Модуль VI

Розважальні програми на радіо. Авторська радіопередача (робота над проектом)

Тема 26. Аналітична робота із зразками розважальних програм (2 год.). Опрацювання літератури, моніторинг інформаційного простору
Тема 27. Інформаційний кейс авторської радіопрограми. Методи вивчення радіоаудиторії. Організація роботи групи. Оформлення сценарної заявки (2 год.). Опрацювання літератури, робота над оформлення сценарної заявки, підготовка до лабораторного заняття, написання підводок
Тема 28. Підготовка тексту й оформлення монтажного плану АР (2 год.). Опрацювання тексту авторської радіопередачі, оформлення монтажного плану
Тема 29. Начитка тексту авторської програми в аудиторії й студії. Робота над оформленням АР: музичний супровід, монтаж (4 год.). Робота над монтажним планом радіопрограми. Тренувальна начитка тексту, робота в студії

6.3. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Контрольна модульна робота включає:

1. 25 тестових завдань;

Критерії оцінювання:

1. Тестові завдання: за кожен правильну відповідь - 1 б.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумкове оцінювання знань студентів відбувається у формі підготовки й презентації пілотного проекту авторської радіопрограми, що має продемонструвати здобуті студентами теоретичні знання, а також практичні уміння й навички: процесу підготовки й оформлення сценарного замовлення й монтажного плану радіопередачі; моделювання інформаційних пріоритетів цільової аудиторії; методики підготовки й проведення радіоінтерв'ю; озвучення журналістського матеріалу радіопередачі відповідно до норм сучасної української літературної мови та вимог до радійних текстів; вибору новин з інформаційного потоку, редагування їх відповідно до формату радіостанції й професійних журналістських стандартів; верстки випусків новин; написання журналістських текстів різних жанрів для випуску в ефір радіопередач; основ монтажу аудіоматеріалу; роботи з технікою (диктофон, мікрофон, навушники) тощо.

Критерії оцінювання завдання для семестрового контролю з радіожурналістики:

- Захист проекту авторської радіопрограми (виступ): **5 балів**
- Оформлення документації (сценарне замовлення, монтажний план пілотної програми, тематичний план передач на місяць): **10 балів**
- Відповідність радіопередачі нормам української літературної мови (орфоепічні, лексичні, граматичні тощо) й вимогам до радійних текстів: **10 балів**
- Відповідність технічним нормам до редагування й монтажу радіопередачі, наявність елементів брендування, а також своєчасне розміщення на ресурсі <https://soundcloud.com/> (для ознайомлення екзаменаторами не пізніше **14** днів до екзамену): **15 балів**

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Роль і місце радіомовлення в сучасному суспільстві.
2. Історія українського радіомовлення
3. Виразальні засоби радіожурналістики.
4. Загальна характеристика жанрів радіожурналістики
5. Технологія підготовки радіопередач.
6. Формати радіомовлення.
7. Загальна характеристика інформаційних жанрів радіожурналістики.
8. Специфіка підготовки й подачі оперативних новин на радіо.
9. Види випусків новин (загальні, тематичні, спеціальні, екстрені) й особливості їх підготовки.
10. Поняття про факт та критерії відбору фактів для випуску новин.
11. Специфіка підготовки й подачі хронікального й розгорнутого інформаційного радіоповідомлення.
12. Вибір та перевірка джерел інформації для випуску новин на радіо.
13. Специфіка підготовки й подачі радіоогляду.
14. Специфіка підготовки й подачі інформаційного радіоінтерв'ю.
15. Види радіоінтерв'ю.
16. Правила підготовки питань радіоінтерв'ю.
17. Правила підготовки матеріалу для Vox pop, вимоги до монтажу.
18. Види інформаційного радіорепортажу (протокольний, подієвий, проблемний, пізнавальний) та критерії їх вибору.
19. Специфіка підготовки й подачі інформаційного радіорепортажу.
20. Специфіка підготовки й подачі радіозвіту.
21. Специфіка підготовки й подачі інформаційної радіокореспонденції.
22. Загальна характеристика аналітичних жанрів радіомовлення.
23. Специфіка підготовки й подачі аналітичного радіоінтерв'ю.
24. Функції журналіста в радіобесіді.
25. Специфіка підготовки й подачі радіокоментаря.
26. Специфіка підготовки й проведення радіодискусії.
27. Загальна характеристика документально-художніх жанрів радіомовлення.
28. Специфіка підготовки й подачі радіонарису.
29. Специфіка підготовки й подачі радіозамальовки.
30. Специфіка підготовки й подачі радіокомпозиції.
31. Поняття про радіодраму й радіофільм.
32. Характеристика радіоаудиторії.
33. Майстерність радіожурналіста.
34. Культура мови як складова частина дикторської майстерності.
35. Лінгвістичні вимоги до радіотексту. Підготовка матеріалу до озвучення.
36. Типи і види радіопрограм.
37. Правила роботи з мікрофоном, диктофоном, програмами автоматизації радіоефіру.

38. Комплекси вправ для тренування органів мовленнєвого апарату, дихання.
39. Комплекси вправ для формування правильної артикуляції, дикції.
40. Програмний директор та його професійні обов'язки.
41. Основні одиниці виміру ефірного простору.
42. Програмне колесо (клок): правила укладання.
43. Поняття про ранкове шоу та його функції в ефірі. Портрет слухача ранкового ефіру.
44. Формування й особливості реалізації концепції ранкового шоу. Образ ведучих ранкового шоу та способи взаємодії з аудиторією.
45. Поняття про вечірнє шоу та його функції в ефірі. Портрет слухача вечірнього ефіру.
46. Формування й особливості реалізації концепції вечірнього шоу. Образ ведучих вечірнього шоу та способи взаємодії з аудиторією.
47. Способи взаємодії з аудиторією під час проведення talk-show
48. Створення концепції авторської програми: назва, хронометраж, періодичність, цільова аудиторія, жанр, форма проведення.
49. Робота над іміджем ведучого авторської програми. Визначення структури проекту авторської програми.
50. Види джінглів та лайнерів, особливості їх створення. Відбивки, беди.
51. Специфіка сторітелінгу на радіо: функції, форми, прийоми використання.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
відмінно	100-90
дуже добре	82-89
добре	75-81
задовільно	69-74
достатньо	60-68
незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 180 год., з них: У 4-му семестрі: 14 годин – лекції, 56 годин – лабораторні заняття, 12 годин – модульні контрольні роботи, 68 годин – самостійна робота; 30 годин – семестровий контроль.

Тиждень	I		II		III	VI	V	VI		VII	VIII	IX-X		
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				Змістовий модуль III					
Назва модуля	Загальна характеристика радіомовлення в Україні				Специфіка мовлення в сучасному радіопросторі				Виклад новин на радіо					
Кількість балів за модуль	64 б.				74 б.				106 б.					
Лекції	1		2		3				4					
Дати														
Теми лекцій	<i>Вступ. Предмет, мета й завдання навчальної дисципліни. Організація лабораторних занять – I б.</i>		<i>Сучасний радіопростір в Україні. Формати радіомовлення – I б.</i>		<i>Виразальні засоби радіомовлення. Норми мовлення та типові приклади їх порушення – I б.</i>				<i>Жанри радіожурналістики. Поняття про інформаційні жанри: радіоповідомлення, радіорепортаж, радіоінтерв'ю, радіоогляд – I б.</i>					
Пз	1		2		3	4	5	6	7	8	9-10			
Дати														
Теми лабораторних занять	<i>Історія українського і зарубіжного радіо. – II б.</i>		<i>Аналіз роботи сучасних українських радіостанцій. Аналіз сітки віщання радіостанцій різних форматів. – II б.</i>		<i>Правила роботи ведучого лінійного ефіру. Розвиток мовленнєвого апарату. Гімнастика-розминка. – II б.</i>		<i>Аналіз текстів на відповідність нормам радіомовлення та нормам сучасної української літературної мови – II б.</i>		<i>Робота над текстом і технічним оформленням радіонарису – II б.</i>		<i>Методи збору, відбору й обробки інформації. Основні принципи викладу новин. Допричеплення журналістських стандартів у випусках новин на радіо – II б.</i>		<i>Аналіз структури блоку новин й інформаційних повідомлень радіостанцій різних форматів – II б.</i>	
Самостійна робота	5 б.		5 б.		5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	10 б.		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)					
Тиждень	XI	XII	XIII- XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX- XX	XXI- XXII	XXIII	XXIV	XXV- XXVI	XXVII- XXVIII	
Модулі	Змістовий модуль IV				Змістовий модуль V				Змістовий модуль VI					
Назва модуля	Інформаційні радіожанри				Аналітичні жанри радіожурналістики				Розважальні програми на радіо					
Кількість балів за	122 б.				122 б.				122 б.					

модуль													
Лекції	5					6				7			
Дати													
Теми лекцій	<i>Різновиди радіорепортажів у сучасному інформаційному просторі . Технологія підготовки радіорепортажу - 1 б.</i>					<i>Загальна характеристика аналітичних радіожанрів – 1 б.</i>				<i>Інфотеймінг. Види розважальних програм. Ранкове радіошоу – 1 б.</i>			
ПЗ	11	12	13-14	15	16	17	18	19-20	21-22	23	24	25-26	27-28
Дати													
Теми лабораторних завдань	<i>Інформаційний радіоогляд. – 11 б.</i>	<i>Аналітична робота із зразками сучасних радіорепортажів. – 11 б.</i>	<i>Тренувальний кейс: транслюємо радіорепортаж – 22 б.</i>	<i>Тренувальний кейс: інтерв'ю, вокалу – 11 б.</i>	<i>Збір й обробка інформації для інформаційного радіоогляду. – 11 б.</i>	<i>Вимоги до підготовки радіоогляду преси, радіокоментаря. – 11 б.</i>	<i>Аналітична робота із зразками радіооглядів преси, інтернет-видань, радіокоментарів. – 11 б.</i>	<i>Робота над радіооглядом преси, інтернет-видання, – 22б.</i>	<i>Робота над радіокоментарем – 22 б.</i>	<i>Аналітична робота із зразками розважальних програм. Робота в парі й у групі ведучих. Сторітелінг – 11 б.</i>	<i>Інформаційний кейс авторської радіопрोगрами. Методи вивчення аудиторії. – 11 б.</i>	<i>Підготовка тексту й оформлення монтажного плану АР. – 22 б.</i>	<i>На читка тексту в студії. Робота над оформленням АР: музичний супровід, монтаж. – 22 б.</i>
Самостійна робота	5 б.	5 б.	10 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	10 б.	10 б.	5 б.	5 б.	10 б.	10 б.
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			
Підсумковий контроль	ЕКЗАМЕН												

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту: Підручник / О.Я. Гоян. – К., 2004.
2. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: Підручник / В.В. Лизанчук — К.: Знання, 2006. — 628 с.

Додаткова:

3. Valerie Geller's Creating Powerful Radio. – Режим доступа: [Http://www.BeyondPowerfulRadio.com](http://www.BeyondPowerfulRadio.com)
4. Айрапетян А.Б. Функции монтажа на радио // Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 2: Филология и искусствоведение. - №3. – 2008. – Режим доступа: http://www.adygnet.ru/nauchnaya_rabota/period
5. Андроников И. Слово написанное и сказанное. Я хочу рассказать вам / И. Андронников. – М.: Юность, 1965. – 142 с.
6. Бабчук Е. Прямий ефір: з чого все починалось... Аналіз сучасного стану прямоефірних передач / Емма Бабчук // Ведучий у практиці сучасного радіомовлення : зб. навч.-метод. матеріалів. – К., 2006. – С. 9 – 19.
7. Багдикян Б. Монополия средств информации. – М., 1997.
8. Багиров Э. Г., Ружников В. Н. Основы радиожурналистики / Э.Г. Багиров, В.Н. Ружников. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1984. – 324 с.
9. Балушок В. на сторожі нації – власні комунікації / В. Балушок // Україна молода. – 2005. – 25 трав.
10. Бараневич Ю. Жанры радиовещания / Ю. Бараневич. – Київ; Одеса, 1978.
11. Бережкова С. Б. «Железный занавес» был звукопроницаем (к 40-летию русской службы радио «Свобода») // Вестник Московского университета. Сер.10. Журналистика. – 1993. – № 2. – С. 52–62.
12. Благовірна Н. Структурно-формульовані елементи мовлення ЧМ (FM)-радіостанцій м. Луцька / Н. Благовірна // Теле- та радіожурналістика. – 2011. – Вип.10. – С. 142 – 147.
13. Бойд Е. Телерадіожурналістика: техніка новин: фрагменти з посіб. // Телекритика / Пер. В. Коваленка. – 5-те вид. – Лондон, 2000. – <http://telekritika.kiev.ua/articles/127/0/163/>
14. Борщевський С. Війна проти України. Другий фронт: гуманітарний / С. Борщевський // Слово Просвіти. – 2016. – 20 – 25 жовт.
15. Браун Д. Р., Файерстоун Ч. М., Міцкевич Е. Теле/радіо новини та меншини. – К., 1996.
16. Буданцев Ю. П. Что говорит рейтинг? / Ю. П. Буданцев // Телевидение и радиовещание. – 1990. – № 3.
17. Владимиров В. Комерційна журналістика як галузь інформаційного бізнесу / В. Владимиров. – Луганськ, ВУ Луганського ун-ту, 1998. – 204 с.
18. Гаспарян В. В. Работа радиожурналиста. Технология творчества / В. В.

Гаспарян. – М.: Прогресс, 2000. – 204 с.

19. Головенко І. Виразальні засоби в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних радіожанрах / І. Головенко // Теле- та радіожурналістика. – 2016. – Вип. 15. – С. 135 – 141.

20. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник / Інститут масової інформації. — Київ: ТОВ “Софія-А”, 2016. — 184 с.

21. Гоян О. Я. Інформаційно-музичне радіомовлення для молоді (з досвіду українського радіо) // Журналістика. Преса. Телебачення. Радіо. – 1991. – Вип. 23. – С. 30-40.

22. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту : підруч. / Гоян О. П. – К.: Веселка, 2004. – 208с.

23. Гоян О. Я. Радіоформати на українському аудіоринку: специфіка вибору / О. Я. Гоян // Українська журналістика – 99. – К., 1999.

24. Губин Д. Губин On AIR: Внутренняя кухня радио и телевидения / Д.Губин. – М.: Альпина Паблшер, 2016

25. Гуревич П. С., Ружников В. Н. Советское радиовещание: страницы истории. – М., 1976.

26. Дворянин П. Звукова атмосфера в радіотворчості / П. Дворянин // Теле- та радіожурналістика. – 2009. – Вип.8. – С. 131 – 135.

27. Дзюбенка І., Качмар В. Якісне слово – те, що йде від серця / І. Дзюбенко, В. Качмар // Журналіст України. – 2012. – №11. – С. 41 – 42.

28. Дмитриев Л. А. Искусство информации : Учебник для самообразования и заочного обучения тележурналистике / Л. А. Дмитриев: В 2 ч. – М.: МГУ 1996.

29. Добчинский М. Городское радиовещание / Михаил Добчинский. – М.: МГУ, 2010. – 176 с.

30. Дридзе Т. М. Текстовая деятельность в структуре социальной коммуникации: Пробл. Семиосоциопсихологии / Т. М. Дридзе. - М.: Наука, 2009. – 96 с.

31. Єгоров О. Що сталося з українським радіомовлення / Єгоров Олександр // Говорить і показує Україна. – 2003. – № 2.

32. Зенгер П. Стандарт DRM: особенности, возможности, преимущества / П. Зенгер // Broadcasting. Телевидение и радиовещание. – 2006. – № 5.

33. Іванов В. Теоретико-методологічні основи вивчення змісту масової комунікації. – К., 1996.

34. Іванов В., Мелешенко О. Комп'ютерні технології в засобах масової комунікації: сучасне та майбутнє / В. Ф. Іванов, О. К. Мелешенко. – К.: РВУ „Київський ун-т”, 1999. – 173 с.

35. Іщенко Н. Журналістика в час Трампа. Які висновки українські ЗМІ мають зробити після виборів у США / Н. Іщенко // День. – 2016. – 11 – 12 листоп.

36. Кагарлинський М. Добротворча енергетика радіо слова / М. Кагарлинський // Літературна Україна. – 1997. – 13 лют.

37. Каменский В. Будущее коммерческого радиовещания (часть вторая) // Телерадіокур'єр. – 1998. – № 4.
38. Каменский В. Шесть важных составляющих успешной радиостанции / В. Каменский // Телерадіокур'єр. – 2003. – № 3.
39. Карпенко В. Журналистика: основы профессиональной коммуникации / В. Карпенко. – К., 2002.
40. Каспрук В. FM-деукраїнізація України: що далі? / В. Каспрук // День. – 2009. – 2 жовт.
41. Качкан В.А., Лизанчук В.В. Особенности подготовки материалов для радио и телебачення : навч. посібник / В. А. Качкан, В. В. Лизанчук. – Львів : Ред.-вид. група ун-ту, 1987. – 68 с.
42. Кожевников С. Мы работаем в жанре массовой культуры // Broadcasting. – 2001. – № 2.
43. Комаров С. Радиовещательные технологии. Где взять деньги? // <http://www.radiostation.ru/sitemap.html>.
44. Крупський І. Інформаційний простір України: нові реалії, старі проблеми / І. Крупський // Теле- та радіожурналистика. – 2011. – Вип.10. – С. 89 – 95.
45. Кузнецова О. Основы массовой коммуникации. – Львів, 1996.
46. Куйбіда В., Розпутенко І. Гуманітарне роззброєння? Інформаційний простір як об'єкт зовнішньої і внутрішньої політико-ідеологічної агресії проти України / В. Куйбіда, І. Розпутенко // Слово Просвіти. – 2016. – 25 лют. – 2 берез.
47. Лизанчук В. В., Кузнецова О.Д. Методи збирання і фіксації інформації в журналістиці : навч. посібник / В. В. Лизанчук, О.Д.Кузнецова. – К. : НМК ВО при Міносвіти УРСР. – 1991. – 96 с.
48. Лизанчук В. Журналисти: зрячі очі суспільства чи полонені джинсою? / В. Лизанчук // Журналіст України. – 2012. – №11. – С. 42 – 44.
49. Лизанчук В. Засоби масової інформації у контексті формування української історичної пам'яті / В. Лизанчук // Журналіст України. – 2008. – №8. – С. 23 – 33.
50. Любимов Б. И. Великобритания и глобализация мирового теле- и радиовещания // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1999. – № 5, 6.
51. Любосветов Д. И. Акустическая ЕФ природа радиовещания // Вестник Московского университета. Сер.10. Журналистика. – 1997. – № 3. – С. 37–47.
52. Любосветов Д. И. Радиовещание и аудитория: некоторые особенности взаимодействия // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1999. – № 3. – С. 3–16.
53. Любченко Ю. В. Виразальна система радіожурналистики : монографія / Ю. В. Любченко. – Запоріжжя : АА Тандем, 2016. – 192 с.
54. Ляшенко Б. Радио без тайн. – М., 1991.
55. Маевич Н. Как мы научили американцев радио акционировать / Н. Маевич // Журналіст. – 2002. – № 2.

56. Маєвська Н. П. Експеримент триває... / Н. П. Маєвська // Деякі аспекти роботи і творчі проблеми ведучих радіопрограм: Збір. матеріалів наук.-практ. семінару з теорії та практики персоніфікованого радіомовлення. – К., 2001. – С. 27 – 33.
57. Маккой К. Вещание без помех / К. Маккой. – М.: Мир, 2000. – 98 с.
58. Малетич Т. Авторське «Я» в радіоматеріалах / Т. Малетич // Теле- та радіожурналістика. – 2011. – Вип.10. – С. 96 – 112.
59. Маловічко О. Порівняльна характеристика диктора і ведучого радіопроеграми / О. Маловічко // Журналіст України. – 2002. – № 2.
60. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення : підручник / В. Я. Миронченко. – К. : ІЗМН, 1996. – 440 с.
61. Мірошниченко П. В. Звуковий образ радіомовлення як медіаефект / В. П. Мірошниченко // наукові записки Інституту журналістики, 2013. – Т. 53. – С. 250 – 253.
62. Мірошниченко П. В. Комунікативна ефективність звукового образу радіопроеграми (фокус-групове дослідження) / П. В. Мірошниченко // Наукові записки Інституту журналістики, 2013. – Т. 53. – С. 245 – 248.
63. Набруско В. суспільне мовлення як виклики інформаційної доби / В. Набруско // Теле- та радіожурналістика. – 2015. – Вип.14. – С. 69 – 76.
64. Нагорняк М. Інформаційне мовлення Національної радіокомпанії України : монографія / М. Нагорняк. – К. : Видавництво ЛВК, 2008. – 132 с.
65. Нагорняк М. Нова ера в розитку українського радіо / М. Нагорняк // Українська журналістика – 99: Зб. наук. праць. – К.: ЦВП, 1999. – С. 155 – 158.
66. Радио: музыкальное, новостное, общественное... / Под ред. В. А. Сухаревой, А. А. Аллахвердова. - М.: Фонд независимого радиовещания, 2001. — 224 с.
67. Радиожурналистика : учебник // Под ред. А. А. Шереля. – 2-е изд. – М.:Изд-во МГУ, 2002. – 479 с.
68. Рихтер, С. Г. Цифровое радиовещание / С. Г. Рихтер. – М. : Горячая линия – Телеком, 2007. – 352 с.
69. Ружников В. Н. Становление музыкального радиовещания // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1992. – № 5. – С. 36–43.
70. Руководство для создателей передач Би-Би-Си. - М.: МГУ, 1997.
71. Савін О. Ловля рекламодавця на слухача. // Галицькі контракти. - 2002. – № 14.
72. Сербенська О. Роздумуючи про сутність радіо / О. Сербенська // Теле- та радіожурналістика. – 2012. – Вип.11. – С. 316 – 325.
73. Сімашова А. «Радіобачення» як унікальна модель конвергенції ЗМК (на прикладі діяльності італійського радіобачення «RTL 102.5») / А.Сімашова // Теле- та радіожурналістика. – 2013. – Вип.12. – С. 378 – 385.
74. Скляр, Б. Цифровая связь. Теоретические основы и практическое применение / Б. Скляр. – М. : ВИЛЬЯМС, 2003. – 1107 с.
75. Смирнов В. Формы вещания: Функции, типология, структура радиопрограмм: Учеб. пособие. – М., 2002.
76. Смирнов В. В. Актуальные проблемы журналистики / В. В Смирнов. –

Ростов-на-Дону: Изд-во ун-та, 2000. – 208 с.

77. Справочник для журналистов стран Центральной и Восточной Европы. – М., 1998.

78. Сухарева В. Деньги или слушатель? В. Сухарева // Среда. – 1999. – № 11;

79. Томан І. Мистецтво говорити : перекл. з чес. – 2-ге вид. / І. Томан. – К., 1989.

80. Тхагушев И. Н. Современное радиовещание в системе средств массовой информации // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1994. – № 6. – С. 3–14.

81. Фихтелиус Э. Десять заповедей журналистики : Пер. со швед. Вероники Менжун / Э. Фихтелиус. – М., 1999.

82. Хегі Г. Свобода слова та інформації в засобах масової інформації в Європі / Г. Хегі // Журналіст України. – 2001. – №3.

83. Цифровое звуковое радиовещание / А. В. Виходец, С. Н. Ганжа, В. П. Лапін / Під заг. ред. М. К. Михайлова. – О., 2006.

84. Четвертакова И. В. Тексты рекламных радиообращений: от мотивации к действию // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1996. – № 2. – С. 15–26.

85. Шевчук І. Особливості національного мовлення: на прикладі окремо взятого регіонального державного радіо / Ігор Шевчук // Ведучий у практиці сучасного радіомовлення: Зб. навчально-методичних матеріалів. – К., 2006. – С. 70 – 79.

86. Шерель А.А. Радио на рубеже веков: организационные и творческие тенденции развития. – М., 2002.

87. Шкраб'юк П. Голоси нічні і денні на хвилях радіо «Незалежність» / П. Шкраб'юк. – Львів : НВФ «Українські технології», 2009. – 222 с.

88. Якубенко, Л. Впровадження цифрового мовлення на Сумщині – питання національної безпеки // Телерадіокур'єр. – 2008. – № 1.

89. Яременко Н.Н. Как стать радиожурналистом. Работа на радио в вопросах и ответах / Н.Н.Яременко. – М.: Этерна, 2011. — 200 с.

90. Ярошенко В. Н. Информационные жанры радиожурналистики. – М., 1973.

91. Ярцева Н. Ради радио. Как стать популярным радиоведущим / Наталия Ярцева. – М.: Альпина нон-фикшн, 2009.